

УДК 336,142

ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ДЕФІЦИТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Студ. Т.В. Лапшова, гр. БПО-1-15

Наук. керівник доц. О.М. Паливода

Київський національний університет технологій та дизайну

Державний бюджет – це щорічний баланс надходжень та видатків, який розробляють державні органи для активного впливу на економічний процес та підвищення його ефективності. Державний бюджет має дві взаємопов'язані частини: дохідну і видаткову. Дохідна частина бюджету відображає джерела надходження грошових коштів для фінансування діяльності держави, а видаткова частина - цілі, на які витрачаються державні кошти. Існує два стану державного бюджету: нормальне, дефіцитне. На даний момент в Україні самою глобальною на думку багатьох людей є проблема дефіциту бюджету. Бюджетний дефіцит – перевищення видатків бюджету над його доходами. Його причинами є: надзвичайні обставини (війни, масові заворушення, великі катастрофи, стихійні лиха), неефективність фінансової системи держави, корупція в державному секторі, неефективність податкової політики, що викликає збільшення тіньового сектора економіки.

В даний час економіка України знаходиться в кризову стані. Цьому свідчать дані звіту КМУ економічного розвитку країни за 2015 рік і бюджету прийнятого Верховною Радою на 2016р. За даними Державної служби статистики України реальне зростання ВВП в 2015 році знизилося на 12%, інфляція склала 46%. Експорт продукції зменшився на 20%. Імпорт продукції також знизився на 32%. Збільшилося безробіття, не працюють багато промислових підприємств, спостерігається спад у інших галузях. Доходи населення в зв'язку підвищення цін на продукти харчування, ліки, інші послуги для населення, а також різке підвищення тарифів на ЖКГ знизилися, індексація пенсій і зарплат на 13% в 2015р. Доходи бюджету на 2016 р. - 505,1 млрд. гривень. Витрата по статтях бюджету - 667,7 млрд. Дефіцит бюджету на 2016 р. складе, при кращих умовах для економіки, 3,7%, тобто 72,6 млрд. грн. Державний борг України складає 1501,1 млрд. грн, а державний і гарантований борг становить 86% від ВВП. Без кредитів МВФ, ЕБРР, інших кредитів та допомоги інших країн, може бути оголошений дефолт.

З метою полегшення наслідків бюджетного дефіциту для економіки країни може бути вжито низку заходів: по-перше, бюджетний дефіцит може бути зменшений за рахунок випуску додаткових грошей. Такий захід провокує інфляцію. По-друге, введення додаткових податків і збільшення ставок існуючих податків за короткий час дозволяє наповнити бюджет. Однак такий захід в подальшому може призвести до невивідності інвестицій, а отже до скорочення виробництва і переходу частини економіки в тіньовий сектор. По-третє, пропорційне зниження всіх видаткових статей бюджету на певну частку, застосовується з моменту введення і до кінця бюджетного року. Ще можна використовувати такі методи боротьби з дефіцитом бюджету: зменшення витрат, пошук нових джерел доходів, запозичення грошей у банків, фірм, інших держав та іноземних фінансових організацій, посилення оподаткування та ін. Також урядом може проводитися постійний моніторинг, що сприяє пошуку нових шляхів подолання дефіциту бюджету та основним заходом на цьому шляху стає створення умов для збільшення доходів і зниження витрат.